

Казка про Катрю

Марія Пригара

I

У хатині біля гаю,—
Чи давно, чи ні — не знаю,—
Не велика, не мала,
Катря-дівчинка жила.
Очі сині, брови русі,
Жовта стрічечка в косі.
Та чомусь ота Катруся
Не така була, як всі.
Тільки й знала чепуритись,
Та у дзеркальце дивитись,
Бо вродилася вона
Отака вже чепурна.
Тільки доня встане зранку,
Мама кличе до сніданку.
Відмовляє їй Катруся:
— Зараз, зараз уберуся!
Та з годину чепуриться
І з годину чеше кіски,
Доки мама прогнівиться,
Прибере і ложки, й миски.
— Наберусь я,— каже,— муки,
Бо у доні білі руки.—
А Катруся: — Що ти! Що ти!
От я стану до роботи.
Тільки стрічку заплету,
Та й у сінцях замету!
От у двір Катруся вийшла
І стоїть біля воріт,
А на ній спідничка пишна,
Фартушок, як маків цвіт.
На голівці дві косички,
У косичках жовті стрічки
Ще й в руці червона квітка
Віддалік Катрусю видно.
Тут бабуся кличе з хати:

— Годі, Катре, святкувати!
Пожени гусей до річки,
Принеси мерщій водички.
Лободи нарви свині:
Дуже ніколи мені.
Відмовляє їй Катруся:
— Ой, бабусю, я боюся!
Пожену гусей на річку —
Замочу свою спідничку.
Доки воду донесу —
Загублю свою красу.
Аж розсердилась бабуса:
— Ой, онуко, я дивлюся!
Нехороша в тебе вдача:
Чепурна ти, а ледача.

Кличуть подруги з-за тину:
— Ми ждемо тебе весь час.
Чом ти дмешся, Катерино?
Чом не дивишся на нас?
Зараз ми йдемо на поле:
Там картоплю Галя поле,
А у неї мама хвора —
Цілий день лежала вчора.
Треба Галі допомогти.
Може, з нами підеш ти?
А Катруся: — От сороки!
Чи не мала я мороки?!
Там у полі сонце гріє,
Вітерець гарячий віє.
А від сонця й вітерця
Почорнію я з лица.
Кажуть подруги: — Прощай!
Коли так, то вибачай!
Недарма про тебе слава,
Що пишаєшся, як пава.
Та один у пави хист:
Розпускати вміє хвіст!
Надула Катруся губи,
Стрічку смикнула в косі.
— І чого я вам не любя?

І чого напали всі?
Ну й нехай я буду пава:
Тільки б гарна та яскрава!
Щоб як я розкину пір'я,
Аж горіло все подвір'я.
Буду павою. Нехай! —
Враз подружки: — Ай-ай-ай!
Де Катруся? Де пропала?
Наче тут і не була!
Дивна птиця з Катрі стала:
Пишний чубчик, два крила.
Хвіст барвистий розпустила,
Довгим блиснула пером,
Закричала, підлетіла
І пропала за селом.

II

В чистім полі ходить спека,
Над струмком стоїть лелека,
Заглядає в воду скоса,
Опускає в воду носа.
У лелеки вдома діти:
Він не може байди бити.
Скільки жаб не принесе —
Поїдять синки усе.
І стовбичить тато зранку,
Ловить жаб безперестанку.
Раптом лемент чути з неба:
— Ой, рятуйте! Ой, не треба! —
До струмка барвіста птиця
Мчить, неначе блискавиця.
А за нею — і граки,
І ворони, і шпаки.
Всі кричать їй, хтозна за що:
— Ач, хвастуха! Ач, ледащо!
І скубуть її навкруг,
Аж летить на землю пух.
Тут узяв лелеку гнів:
— Звідки стільки крикунів?
Чом напались на одну?

Зараз всіх я розжену!
Тут ворони і граки
Подалися навтьоки.
Лиш один крикливий шпак
Не злякався аж ніяк.
Крикнув: — Гей, ти, куца паво!
Будеш хвастать, що яскрава? —
Ще одну смикнув пір'їну —
І в кущі у ту ж хвилину.

III

Заховалась пава в лози
І крилом втирає сльози:
— Не скажу й словечка зроду
Про свою хорошу вроду!
Обскубли і хвіст, і крила.
Чи кому я що зробила?
А з кущів лелеці шпак:
— Бреши, дядьку, та ще й як!
Чи то вчора на галяві
Не вона хвалилась гаві:
"Правда ж, гаво, я пригожа,
На веселку пір'ям схожа?
Тут блакитне, тут зелене!
Ти — бруднуля проти мене.
Хочеш, здалека дивись,
А до мене не тулись!"
Йшла от зараз через міст,
Розпустила довгий хвіст
Та й розхвасталась: — Дивіться!
Хвіст у мене, мов жар-птиця!
От за це й дали їй хльосту!
Не жалійте куцохвосту!

IV

Заплакала пава: — Ви всі б мене з'їли! —
І раптом лелека як тупне щосили:
— Доволі! — він крикнув.— Доволі, хвастухо!
Як я оце слухав, аж в'янули вуха!

Диви, розходилась, як пані з Басані.
"Я гарна, вродлива, а ви — препогані!"
Ну й що, як ти гарна? Ну й що, як вродлива,
Коли ти пихата, коли ти чванлива?
А чванишся чим ти? А що ти зробила?
Хвоста розпускала — оце тільки й діла!
Враз пава до нього: — Чи я ледащиця?
Я, дядечку, більше не буду хвалиться.
Я хочу додому, я хочу до хати!
Я хочу вже знову Катрусею стати!
І раптом із пави зробилась Катруся,
Заплакані щічки, а брівоньки русі.
Вклонилась лелеці за слово-пораду
І хутко побігла додому, до саду.